

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA

Rīgā

03.09.2025. Nr. P005-17/27.1/7414

Uz 07.08.2025. Nr. b/n

SIA "SSSSSSS"
Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) ir izskatījis SIA "SSSSSSS", reģ. Nr. 44444444444, (turpmāk – iesniedzēja), 2025. gada 7. augusta iesniegumu par uzziņas sniegšanu (turpmāk – iesniegums) un sniedz šādu uzziņu.

Iesniedzēja izklāsta šādu faktu aprakstu.

Iesniedzēja ir vadošā precīzijas plastmasas detaļu ražotāja *ST Ltd* meitas sabiedrība Latvijā. Iesniedzējas pamatdarbība ir precīzijas plastmasas produktu ražošana, montāža un tirdzniecība.

Iesniedzēja ir saņēmusi tās ilggadēja klienta – Nīderlandē reģistrēta veselības tehnoloģiju uzņēmuma – pieprasījumu pārdot tam tukšas bērnu barošanas pudelītes un to piederumus. Harmonizētās preču aprakstīšanas un kodēšanas sistēmā (HS) preces klasificējamās ar kodiem 39249000 – plastmasas zīdīšanas uzgaļi un 39241000 – plastmasas pudelītes. Saskaņā ar klienta norādēm preces nogādājamās ar to saistītai sabiedrībai Krievijas Federācijā.

Puses ir vienojušās, ka preču pārdošanai ir piemērojami *Incoterms FCA Riga* noteikumi, kas nozīmē pārdevēja pienākumu nogādāt preces pircēja pārvadātājam uz saskaņotu atrašanās vietu un veikt muitošanas darbības eksportēšanai paredzētajām precēm.

Iesniedzējas veiktā sākotnējā izpēte liecina, ka:

- 1) preču pārdošana nav pretēja šobrīd spēkā esošajām nacionālajām un starptautiskajām sankcijām un eksporta kontroles ierobežojumiem;
- 2) norādīto preču izvešana uz Krievijas Federāciju nav aizliegta ar šobrīd spēkā esošajām nacionālajām un starptautiskajām sankcijām un eksporta kontroles ierobežojumiem;

3) saskaņā ar *Incoterms FCA Riga* noteikumiem iesniedzējai ir jāiesniedz deklarācija preču eksportam vai reeksportam ārpus Eiropas Savienības muitas teritorijas.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 98. panta otrajai daļai iesniegumu par uzzīņu iesniedz iestādē, kuras kompetencē ir jautājuma izšķiršana pēc būtības. Atbilstoši likuma “Par Valsts ieņēmumu dienestu” 2. panta pirmās daļas 5. punktam viens no Valsts ieņēmumu dienesta pienākumiem ir konsultēt nodokļu maksātājus nodokļu normatīvo aktu piemērošanas jautājumos.

Ievērojot iepriekš norādīto, iesniedzēja lūdz sniegt uzzīņu par turpmāk norādītajiem jautājumiem.

1. Vai preču ar HS kodiem 39249000 – plastmasas zīdīšanas uzgaļi un 39241000 – plastmasas pudelītes eksports uz Krievijas Republiku nav aizliegts?

2. Vai muitas deklarācijā kā eksportētājs ir norādāms iesniedzējas klients – Nīderlandē reģistrētā sabiedrība – vai tomēr iesniedzēja?

3. Kāda informācija par šādu darījumu norādāma iesniedzējas pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā?

VID, izvērtējis iesniegumā ietverto faktu aprakstu un no minētajiem faktiem izrietošus konkrētus jautājumus, atbildes uz kuriem ir atkarīgas no to juridiska vērtējuma, sniedz šādu uzzīņu.

Atbildot uz 1. jautājumu, paskaidrojam.

Ierobežojumus preču izvešanai uz Krieviju vai izmantošanai Krievijā noteic Padomes 2014. gada 31. jūlija Regula (ES) Nr. 833/2014 par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar Krievijas darbībām, kas destabilizē situāciju Ukrainā. Uz uzzīņas izdošanas brīdi minētajā regulā nav iekļauti ierobežojumi attiecībā uz Kombinētās nomenklatūras kodiem 3924 90 00 – plastmasas zīdīšanas uzgaļi un 3924 10 00 – plastmasas pudelītes.

Padomes 2014. gada 17. marta Regulas (ES) Nr. 269/2014 par ierobežojošiem pasākumiem attiecībā uz darbībām, ar ko tiek grauta vai apdraudēta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība, 2. panta 2. punktā noteikts, ka netiek tieši vai netieši darīti pieejami līdzekļi vai saimnieciskie resursi I pielikumā uzskaitītām fiziskajām personām vai ar tām saistītām fiziskajām vai juridiskajām personām, vienībām vai struktūrām vai to labā.

Tādējādi pirms iesaistīšanās darījumos ar trešo valstu personām būtu jāveic darījumu partneru izpēte, lai izvairītos no iesaistīšanās darījumos ar personām, attiecībā uz kurām noteikts aizliegums darīt tām pieejamus finanšu līdzekļus un saimnieciskos resursus.

Atbildot uz 2. jautājumu, paskaidrojam.

Eiropas Savienības tiesību akti muitas jomā nosaka muitas procedūras – eksports – pieteikšanas un izpildes kārtību, kā arī personu, kura tiesīga pieteikt eksporta procedūru, tās pienākumus un atbildību. Komisijas 2015. gada 28. jūlija Deleģētās regulas (ES) 2015/2446, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri attiecas uz dažiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem, 1. panta 19. punkta “b” apakšpunkta i) punkts noteic, ka “eksportētājs” citos gadījumos, ja

“a” apakšpunktu nepiemēro, ir persona, kura veic uzņēmējdarbību Savienības muitas teritorijā un kurai ir tiesības lemt un kura ir nolēmusi, ka preces ir izvedamas no minētās muitas teritorijas. Savukārt minētā panta 19. punkta “b” apakšpunkta ii) apakšpunkts noteic, ka “eksportētājs” citos gadījumos, ja “a” apakšpunktu nepiemēro, un ja i) punktu nepiemēro, tad jebkura persona, kura veic uzņēmējdarbību Savienības muitas teritorijā un kura ir noslēgusi līgumu, kas paredz preču izvešanu no minētās muitas teritorijas.

No iesniegumā aprakstītās situācijas izriet, ka Nīderlandē reģistrēts uzņēmums saņem preces Latvijā un pieņem lēmumu par preču izvešanu no Savienības muitas teritorijas. Tādējādi Nīderlandē reģistrēts uzņēmums rīkojas kā eksportētājs un var tikt norādīts eksporta deklarācijas datu elementā 13 01 000 000 “Eksportētājs”, bet Latvijā reģistrētu uzņēmumu var norādīt datu elementā 13 02 000 000 “Nosūtītājs”. Savukārt, ja atbilstoši starp uzņēmumiem noslēgtajam līgumam eksportētāja pienākumus pilda Latvijā reģistrēts uzņēmums, eksporta deklarācijas datu elementā 13 01 000 000 “Eksportētājs” jānorāda Latvijā reģistrēts uzņēmums, bet datu elementā 13 02 000 000 “Nosūtītājs” jānorāda Nīderlandē reģistrēts uzņēmums (pārdevējs – uzņēmums, kuram ir līgumattiecības ar saņēmēju trešā valstī).

Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 9. oktobra Regulas (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (turpmāk – Regula Nr. 952/2013), 18. panta 1. punkts noteic, ka ikviena persona var iecelt sev pārstāvi muitā. Šāda pārstāvība var būt tieša – tad pārstāvis muitā rīkojas citas personas vārdā un tās uzdevumā – vai netieša – tad pārstāvis muitā rīkojas savā vārdā, bet citas personas uzdevumā.

Tādējādi eksporta deklarāciju var iesniegt eksportētājs vai tā pilnvarots pārstāvis.

Regulas Nr. 952/2013 19. panta 1. punkts noteic, ka darbībās ar muitas dienestiem pārstāvis muitā paziņo, ka viņš rīkojas pārstāvētās personas uzdevumā, un norāda, vai pārstāvība ir tieša vai netieša. Personas, kas nepaziņo, ka tās rīkojas kā pārstāvis muitā, vai kas paziņo, ka tās rīkojas kā pārstāvis muitā, bet tai nav attiecīga pilnvarojuma, uzskata par personām, kas rīkojas savā vārdā un savā uzdevumā.

Tādējādi, ja tiek pilnvarots pārstāvis, tā rīcībā jābūt pilnvarojumu apliecinošam dokumentam (pilnvara, līgums), kurā norādīts pārstāvības veids.

Atbildot uz 3. jautājumu, paskaidrojam.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1. panta 17. punktā noteikts, ka preču eksports ir preču piegāde no Eiropas Savienības teritorijas uz trešajām valstīm vai trešajām teritorijām.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 43. panta pirmajā daļā noteikts, ka nodokļa 0 procentu likmi piemēro preču eksportam.

Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 146. panta 1. punkta “a” un “b” apakšpunktā noteikts, ka dalībvalstis atbrīvo no nodokļa šādus darījumus:

a) tādu preču piegādes, kuras pārdevējs vai cita persona viņa vārdā nosūta vai transportē uz galamērķi ārpus Kopienas;

b) tādu preču piegādes, kuras pircējs, kas neveic uzņēmējdarbību dalībvalsts attiecīgajā teritorijā, vai cita persona viņa vārdā nosūta vai transportē uz galamērķi ārpus Kopienas, izņemot preces, ko transportē pats pircējs un kas paredzētas tam, lai aprīkotu vai apgādātu izpriecu ceļojumu kuģus, privātus gaisa kuģus vai jebkādos citus personiskas lietošanas transportlīdzekļus.

Atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 51. panta pirmajai daļai nodokļa 0 procentu likmi nepiemēro, ja reģistrēts nodokļa maksātājs, kurš ir veicis darījumu, kam atbilstoši šā likuma 43., 44., 45., 46., 47. un 48. pantam piemērojama nodokļa 0 procentu likme, nevar uzrādīt preču eksportu apliecinošus dokumentus vai dokumentus, kas apliecina nodokļa 0 procentu likmes piemērošanu.

Savukārt Pievienotās vērtības nodokļa likuma 51. panta otrajā daļā noteikts, ka dokumentus, ko uzskata par šā panta pirmajā daļā minētajiem preču eksportu apliecinošiem dokumentiem, un dokumentus, kas apliecina nodokļa 0 procentu likmes piemērošanu, nosaka Ministru kabinets.

Atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 3. janvāra noteikumu Nr. 17 "Pievienotās vērtības nodokļa likuma normu piemērošanas kārtība un atsevišķas prasības pievienotās vērtības nodokļa maksāšanai un administrēšanai" (turpmāk – Ministru kabineta 2013. gada 3. janvāra noteikumi Nr. 17) 15. punktam par eksportu apliecinošiem dokumentiem uzskata preču izvešanas muitas deklarāciju, kas noformēta atbilstoši normatīvajiem aktiem muitas jomā.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 3. janvāra noteikumu Nr. 17 16. punktu, lai apliecinātu preču izvešanas faktu, muitas iestādei var iesniegt vismaz divu turpmāk minēto dokumentu kombināciju, kas nepārprotami apliecina preču eksporta faktu:

“16.1. starptautiskos kravas transporta pavaddokumentus vai to kopijas (tai skaitā CMR, starptautiskā dzelzceļa transporta pavadzīme, konosaments, gaisa pārvadājuma pavadzīme);

16.2. līgumus, kas noslēgti ar trešo valstu vai trešo teritoriju personām (preču saņēmējiem);

16.3. dokumentus, kas apliecina samaksu par preču eksportu.”

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 3. janvāra noteikumu Nr. 17 17. punktu eksportu apliecinošos dokumentus noformē normatīvajos aktos muitas jomā noteiktajā kārtībā uz tā reģistrēta nodokļa maksātāja vārda, kurš eksportē preces. Minētos dokumentus var noformēt arī uz ekspeditora vārda, tās personas, kura eksportē preces, vai šīs personas pārstāvja vārda, taču šajā gadījumā tos var izmantot kā eksportu apliecinošos dokumentus tikai tad, ja ir iespējams pierādīt eksporta faktu.

Ministru kabineta 2013. gada 3. janvāra noteikumu Nr. 17 19. punktā ir noteikts, lai apliecinātu preču eksportu un nodokļa 0 procentu likmes piemērošanu, katrā konkrētā gadījumā līdztekus šo noteikumu 16. un 18. punktā minētajiem dokumentiem var izmantot arī citus dokumentus, kuri nepārprotami apliecina eksporta faktu un nodokļa 0 procentu likmes piemērošanu.

Tātad preču piegādēm uz trešajām valstīm ir piemērojama pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) 0 procentu likme, ja tiek ievēroti muitas jomu

reglamentējošie normatīvie akti un eksportētāja rīcībā ir preču eksporta faktu apliecinājoši dokumenti.

Ievērojot minēto, lai reģistrēts PVN maksātājs, kurš veic preču piegādi, būtu tiesīgs preču piegādēm piemērot PVN 0 procentu likmi (kā preču eksporta darījumam), tā rīcībā ir jābūt dokumentācijai, kas apliecina preču faktisku eksportu tā vārdā vai tā pircēja vārdā no Eiropas Savienības teritorijas uz trešajām valstīm vai trešajām teritorijām, kā arī eksportēšanai jābūt uzsāktai iekšzemē.

PVN deklarācijas aizpildīšanas un iesniegšanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumi Nr. 40 "Noteikumi par pievienotās vērtības nodokļa deklarācijām" (turpmāk – Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumi Nr. 40).

Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumu Nr. 40 17.1. apakšpunktā noteikts, ka deklarācijas 40. rindā norāda taksācijas perioda kopējo darījumu vērtību bez nodokļa (41., 41.¹, 42., 42.¹, 43., 48.² un 49. rindas kopsumma).

Atbilstoši Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumu Nr. 40 17.5. apakšpunktā noteiktajam deklarācijas 43. rindā norāda ar nodokļa 0 procentu likmi apliekamo darījumu vērtību, tajā iekļaujot arī 44., 45., 45.¹, 46., 47., 48. un 48.¹ rindā norādīto darījumu vērtību, un ar nodokļa samazināto likmi 0 procentu apmērā apliekamo darījumu vērtību.

Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumu Nr. 40 17.11. apakšpunktā noteikts, ka deklarācijas 48.¹ rindā norāda eksportēto preču vērtību.

Tādējādi, ievērojot minēto, ja iesniegumā aprakstītajā plānotajā darījumā ar Nīderlandes sadarbības partneri iesniedzējas rīcībā būs preču eksportu apliecinājoši dokumenti, muitas deklarācija, kurā iesniedzēja vai Nīderlandē reģistrēts uzņēmums norādīts kā eksportētājs, un dokumentāri ir izsekojams, ka konkrētās preces ir izvestas uz trešo valsti, tad minētais preču piegādes darījums būs eksporta darījums, kas jāuzrāda attiecīgā taksācijas perioda PVN 48.¹ rindā, iekļaujot eksportēto preču vērtību 43. un 40. rindā.

Sniedzot uzziņu, izmantotas šādas tiesību normas: Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 9. oktobra Regulas (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu, 18. panta 1. punkts, 19. panta 1. punkts; Komisijas 2015. gada 28. jūlija Deleģētās regulas (ES) 2015/2446, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri attiecas uz dažiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem, 1. panta 19. punkta "b" apakšpunkta i) un ii) punkts; Padomes 2014. gada 17. marta Regulas (ES) Nr. 269/2014 par ierobežojošiem pasākumiem attiecībā uz darbībām, ar ko tiek grauta vai apdraudēta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība, 2. panta 2. punkts; Padomes 2014. gada 31. jūlija Regula (ES) Nr. 833/2014 par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar Krievijas darbībām, kas destabilizē situāciju Ukrainā; Pievienotās vērtības nodokļa likuma 1. panta 17. punkts, 43. panta pirmā daļa, 51. panta pirmā un otrā daļa; Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa

sistēmu 146. panta 1. punkta “a” un “b” apakšpunkts; Ministru kabineta 2013. gada 3. janvāra noteikumu Nr. 17 “Pievienotās vērtības nodokļa likuma normu piemērošanas kārtība un atsevišķas prasības pievienotās vērtības nodokļa maksāšanai un administrēšanai” 15., 16., 17., 19. punkts; Ministru kabineta 2013. gada 15. janvāra noteikumu Nr. 40 “Noteikumi par pievienotās vērtības nodokļa deklarācijām” 17.1., 17.5., 17.11. apakšpunkts.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101. panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1. panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā, ka VID attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Ģenerāldirektore

B. Šmite-Rože

DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Paspārne 67120832
Puriškeviča 67122006